

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 "
negyed évre - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyitási sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
milliméter-árszabás szerint a
Leopold Gyula
Videki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Politikai hírek.

A kormány marad.

A válság megoldása öszre halasztatik.

A király a válságos helyzet rendezését öszre kívánja halasztani. Wekerlét az uralkodó azért hívatta magához, hogy a kabinettet az ügyeknek addig való tovább vite-
lére kérje.

A Ház f. hó 5-én Novoszel képviselő le-
tartóztatása dolgában husz képviselő óhajta-
sára ülést tartott, az ügyet a mentelmi bi-
zottság elé tette s azt nyolcz napon belül
való jelentéstételre utasította, egyébként
azonban fentartotta azt az áprilisi határozat-
tát, hogy a válság elintézéséig ülést tartani
nem kíván. Ülés után pedig minisztertanács
volt s ezen a kormány határozott ö felsége
abbeli óhajta s felől, hogy az ügyeket öszig
tovább vigye.

Egyfelől számolt a király óhajta sával s
ezzel, hogy a felhívás elől nem térhet ki
anélkül, hogy az esetleg bekövetkezendőkért
a felelősség őt ne terhelje. Másfelől számba
vette ugyan inparlamentáris voltát, hogy
huzamosabb időn át parlamenti felelősség
nélkül kormányozzon, mint viszont azt, hogy
bár csak egy kérdésben is, a bankkérdésben,
megoszolva, a parlamentet nem irányíthatja.
Ezért abban állapodott meg, hogy az ügye-
ket tovább viszi ugyan, de csak akkor, ha a
király a kabinetet újra kinevezi, viszont még
politikai felelősséggel sem vállalja a parlament
irányítását s öszszel, mielőtt a parlament mun-
kássága megkezdődik, újra beadja lemondását.

Hogy ez így legyen, az függ első sorban
a királytól, akinek hozzájárulását, amint
Wekerle az alkotmánypart értekezletén el-
mondta, biztosra lehet venni. Függ másod-
sorban a képviselőháztól, ahol a pártoknak
a megállapodáshoz hozzá kell járulniok. Ezt
is biztosra lehet venni, mert az alkotmány-
part, a néppárt s a függetlenségi párt ér-
tekezlete máris elfogadta ezt az expedienst.

Három lehetőség közt volt választás.

Az első az az inparlamentáris állapot,
hogy a kormány felelősség nélkül s minden-
felől megkötött kézzel vezesse tovább az
ügyeket. Ezt nem csak az ország igazgatása
sinylené meg, nemcsak alkotmánytalan vagy
legalább is a parlamentárizmus elvével ellen-
kező volna, de, mint a tapasztalat mutatja,
lejtőt csinálna az alkotmánytalanság felé
való zuhanásra.

A második lehetőség az volt, hogy a kor-
mány senni áron ne maradjon meg helyén,
s akkor, rá is hárulná a felelősség azért,
ami elkövetkezhetnék. Már pedig felelősség-
get lehet vállalni azért, amit magunk ese-
lekszünk, s lehet azért is, ha olyasmit uta-
situnk el, ami az országra nézve veszedel-
mes vagy ami alkotmánytalan vagy a politi-

kusok becsületebe vágó volna. Ezt pedig az
uralkodó abbeli óhajta sáról, hogy a válság-
ban csak öszszel döntsön, állítani jó lelek-
kel nem lehet.

Maradt tehát a harmadik lehetőség: az,
amelyet a kormány választott. Ez nem pre-
judikál senkinek és semminek; meghagyja
szabadságát úgy az uralkodónak, mint a
pártoknak, de az ország ügyeit nem hagyja
gazdátlan s a nemzetet megóvjá attól, hogy
a haladék rendjén a helyzet az ő számára
váljék még nehezebbé. Ezt vállalnia kellett
a kormánynak, s az olyan, mely az ország
érdekét nézi, e szempont elől nem térhet-
ett ki.

Bizony jobb lett volna, ha lehetséges lett
volna, valami végleges megoldás, mely az
ország érdekei számára felszabadítja a meg-
kötött erőket. De ha ez most nem volt
lehetséges, azt a politikai tisztesség és fele-
lősség minden járulékaival ellátott kiségitő
módot, a melyet a kormány választott, el
kell fogadni. Ha csupán fegyverszünet is, de
tisztességes fegyverszünet, s mindenestre
olyan mód, mely eltorlaszolja az utat az
ország rovására kísérletező meglepetések
elő.

Vegyes hírek.

— **Kálvin-ünnep.** A nagy és halhatat-
lan emlékü reformátor: Kálvin János szü-
letésének négyszázados évfordulója
alkalmából az egész világ református keresz-
tyén népei, minden templomban emlékü-
napet tartanak. A nagyenyedi ref. egy-
házközösség a gyülekezet tagjai és az öszszes
hatóságok részvételével f. 11-én — vasár-
nap — délelőtt 10 órakor tart ünnepélyes
istentisztelet keretében emlékünnepet. Ez
alkalommal Szilágyi Farkas lelkész imád-
kozik; Jancsó Sándor lelkész ünnepi pré-
dikációt tart. A gyülekezet énekein kívül
énekek közreműködik a városi Daloskör
női- és férfi vegyeskara a Daloskör zene-
karának kíséretével, és Veress István harmo-
nium kísérete mellett nagyszabású ének-
szólót ad elő Inczedy-Joksmán Ödön
vármegyei főjegyző. Ezen templomi ünne-
pélyre a közönséget, hivatalokat és testüle-
teket ezuton is meghívja a Presbiterium
nevében: A lelkészi hivatal.

— **Halálozások.** Özv. Karánsebesi Sebesi
Adámné született kökői Dobolyi Róza éle-
tének 98-dik, özvegségének 6-dik évében
f. hó 6-án elhunyt. Ma délután temetik vár-
szegutczai házából. Kiterjedt rokonsága gyá-
szolja. — Dán Józsefné szül. Lőrincz Róza
életének 56-ik, házaságának 38-ik eszten-
dejében súlyos szenvedés után f. hó 7-én
reggel 3 órakor meghalt. F. hó 8-án dél-
után 4 órakor temetik fapiaczteri lakásáról
a ref. egyház szertartása szerint.

— **Kataszteri biztosok.** A pénzügy-
miniszter Boer Jenőt és Szarvadi Józsefet
vármegyének területére kataszteri biztosokká
nevezte ki.

— **Egyházi gyűlések.** A helybeli re-
formátus egyház Elöljárósága f. hó 11-én
déltűn 4 órára a várbeli tanácssterembe
gyűlésre hívja az öszszes választó jogosult
egyháztagokat, s folytatólag a képviselő testü-
let tagjait. Az első gyűlésnek tárgya: fő-
gondnok választás, a másiké egy ingatlan
eladás feletti határozathozatal lesz.

— **Adózók figyelmébe.** Az 1909. évi
III. osztályu keresetiadó kiszámítási javasla-
tokat tartalmazó lajstromot a kir. pénzügy-
igazgatóság elkészítette; azt 8 napi köz-
szemlére a városi adóhivatalnál kitétték. Az
adókiadó bizottság e hó 15-én délelőtt 8
órákor kezdi meg ez ügyben a tárgyalásokat.

— **Műkedvelő előadás.** A nagyenyedi
ref. egyházi iparos dalkar f. hó 11-én a
sétatéri fedett táncz helyiségben előadja „Az
ördög mátkája“ 3 felvonásos népszínművet.
Irtá Géczy István. Rendező Felméri Sán-
dor. Sugó ifj. Tomai Pál. Személyek: Bo-
tár Márton gazdag kovácsmester — Guzdag
Géza. Andor és Baricza gyermekei az első
feleségétől — Gerendi Albert, Márton Anna.
Anna, második felesége — Ludvig Kata.
Vernes Judit — Réthi Anna. Pál Miklós,
kovácslegény — Andrási Gyula. Hirős Fir-
tos Están, csiki székely — *. Sári, má-
sodik felesége — Papp Irén. Kata, első fe-
lesége Benedek Erzsé. Tóbiás Gergely, Mik-
lós gyámja — Bakó Albert. Takács István
— Kimpián Gergely. Demény József — An-
gyalosi József. Csupor Péter — Dán Sán-
dor. 4 betlehemes — Andrádi György, An-
drádi Lajos, Sarkadi Károly, Balogh László.
2 munkás — Medvesán György, Dobráter
Miklós. Egy leány — Kőpeczi Margit. Tör-
ténik Toroczkón. Helyárak: I. hely 2 kor.
II. hely 1 kor. 60 fill. III. hely 1 kor. 20
fill. Állóhely 1 kor. Diák- és katona-jegy 60
fill. Karzat 50 fill. A karzati jegy tánczra
nem érvényes. Jegyek előre válthatók Föl-
des Ede könyvkereskedésében. Felülfizetések
köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyug-
táztatnak. Kezdeté este 8 órakor. Előadás
után táncz.

— **A genfi Kálvin-ünnep** 2-án kezdő-
dött és tart szombatig. Eddigélé 20000-re
becsülük az odaérkezők számát. A magyar
ref. egyház küldöttei 4-én érkeztek Genfbe.
A magyar istentiszteleten Jánosi Zoltán imád-
kozott és Antal Gábor dunántuli ref. püs-
pök tartott egyházi beszédet. A reformáció
szobrának az alapkövét kedden tették le; a
hatalmas szoborműnek négy főalakja van:
Kálvin János, Farel Vilmos, Béza Tódor és
Knox György. A mellék alakok között Ma-
gyarországot Bocskay István jelképezi. Pén-
teken fogják teológiai doktorrá avatni Kun
Bertalan tiszáninneri, Antal Gábor dunán-

tuli, Laksay Sándor dunáninneni, Kenessey Béla erdélyi püspököket. A magyarok a Himnusz énekelték, megelőzőleg Dégenfeld József beszélt az első napi találkozón, melyen az összes nemzetek résztvettek.

— **Kérelem a rendőrséghez.** Alig mulik el nap, hogy valami czimen idegen kéregetők, tőlünk távol eső, sőt nem egyszer kétes értékű czélokért sorra veszik közönségünket s valóságos erőszakos fellépéssel kellemetlenkednek. Azt az erőt, mely társadalmunk példás aldozat-készségében él és csodálatoskép működik, idegenbe viszik; sőt az sem bizonyos, mert ezt senki ellen nem őrzi, hogy nem kidobott pénz lesz-e belőle és a szabadalmazott henylés és csavargás eszköze. Kérjük a t. rendőrséget, ne szabadítsanak minden tekergető közönségünk nyakára ebben a drága világban. Még közbiztonság tekintetében is káros lehet a túlságos elnézés.

— **Sátoros cigányok.** A kóborló, sátoros cigányok vasárnap és hétfőn rendőrségünknek is dolgot adtak átbarangolásukkal. Mindkét nap 4—6 szekérrel húzódtak át és míg a szekerek kiértek a városból, néhányan lopásra indultak; így loptak egy ezüst órát Székely Sándor fegyőrtől. A cigányokat nyomban megjelentették a rendőrségnek, mire több rendőr elég ügyesen az egész karavánt beteretelte. A rendőrség a lopással gyanúsított két cigányt átadta a bíróságnak, a többit pedig Tóvisre és Felvinczre kísérték rendőri fedezettel további őrizetre és toloncolásra. — Valóban itt az ideje, hogy ezeket a kóborló cigányokat helyhez telepítsék és munkára fogják, mert minduntalan veszélyeztetik a személy- és vagyonbiztonságot.

— **Elhagyott gyermekek.** Egy 5 éves fiú, egy 6 éves és egy 7 éves leány, mind epek, egészségesek, szépek, helybe vagy vidékre örökre adók. A gyermekek testvérek, törvényesek, iparos családból valók. Értekezhetni dr. Winkler Albertnél Nagyenyeden.

— **Gyümölcstermésünk megvédése.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a gyümölcstermelő gazdaközönség figyelmébe ajánlja a budapesti polgári leányiskolában készülő és a hernyók okozta károk ellen a gyümölcsfák megvédelmezésében páratlan eredményt fölmutató készüléket. Ez óvőszék darabja 8 fillérért szerezhető be az említett iskola igazgatójánál dr. Kerékgyártó Eleknel, Budapesten, V. ker. Kartács-utca 10. szám alatt.

— **Borzalmas szerencsétlenség** történt Mezőtelegd állomáson f. hó 2-án. A Kolozsvárról Nagyvárad felé robogó személyvonat elgázolta Komáromi János nyugalmazott vasuti raktárnokot. Az öreg a faluból igyekezett az állomásra, hogy felvegye nyugdíját. Utközben nagy vihar érte utól s Komáromi a sinekmentén sietve igyekezett fedél alá. A nagy szélben, szakadó esőben nem hallotta a közeledő vonat zakatolását; akkor vette észre csak észre, mikor már pár lépésnyire volt tőle. Menekülni akart, de leleljenlétét elveszítve, ahelyett, hogy az állomás felé menekült volna, a vonat előtt, a sineken át akart szaladni. Közben megcsúszott és ráesett a sinekre. A következő pillanatban megtörtént a katasztrófa. A vonat, amelynek vezetője a viharban nem láthatta az öreg embert, teljes erővel robogott. Komáromi Jánost kereké alá kapta és száz lépésre hurcolta magával. Közben a kerek össze-vissza szaggatták, tépték a raktárnok holttestét. Fejét a törzstől elszakították,

felsőtestét darabokra vagdalták. A rettenetes szerencsétlenséget csak akkor vették észre amikor már a vonat beért az állomásra. Vasuti munkások látták, hogy a mozdony kerekéről huzcafatok lógnak le. Az állomásfőnökség nyomban értesítette a csendőrséget és ügyészséget. Megállapították, hogy a vonatszemélyzetet nem terheli felelősség. A szerencsétlenség tisztán a véletlen munkája és a dühöngő vihar okozta azt, hogy se Komáromi János nem látta a vonatot, se a vonatvezető nem látta a sinek mentén ballagó öreg embert.

— **Kolompár Balog Tuta,** a danosi rablógylkos cigányok legkegyetlenkedőbb egyike, az illavai fegyházban meghalt.

— **Jegyzők kedvezményes vasuti jegye.** Illetékes helyről vették azt a hírt, hogy a kereskedelemügyi miniszter döntött a jegyzők feláru vasuti menetjegy váltására jogosító arcképes igazolványának kiadása tárgyában. Az igényjogosultság ez évben az arcképes igazolványok kiváltására f. évi július hó 1-ével nyílt meg s az igazolvány a jognak ez évre való különbeni elvesztése mellett legkésőbb augusztus hó 31-ig kiváltandó. A kérvényeket vármegyénként az alispánok gyűjtik és ők terjesztik be az illetékes államvasuti igazgatósághoz, illetőleg üzlethezvezetőségekhez. A kérvényhez egy aláírott arckép és a kezelési költségek fejében postabélyegeken 1 kor. csatolandó. Az igényjogosultság ezúttal a rendszeresített állásban működő önálló hatáskörű községi és körjegyzőkre nézve nyert megállapítást. A központi vezetőség azonban további feladatának tekinti a segédjegyzők jogainak a kivívását is.

— **Új vasuti találmány.** Ismeretes dolog, hogy a vasuti balesetek tulnyomó része hibás váltóállásból keletkezik. A váltók ellenőrzése csak az u. n. blokk-állomásokon mondható kifogástalannak, ilyen mechanikai berendezést pedig költséges voltuknál fogva csak a legnagyobb állomásokon alkalmaznak. Mint értesülünk ifj. Grigercsik Géza m. kir. bányaeszkűtő oly berendezést talált fel, melynek segítségével a váltók állása a forgalmi iroda helyiségében állandóan figyelemmel kísérhető. A készülék egy vágány-parkot feltüntető táblából áll, melyben a váltókat kisiny mutatók képviselik. Ezen mutatók a váltó állásának megfelelő helyzetet foglalnak el s így a készülék minden pillanatban híven feltünteti a vágányok kapcsolatát.

— **A veszettség halottja.** Gyergyószentmiklóson Köllő Venczel 19 éves kocsislegény, a napokban néhány társával a csordához indult, de utközben hirtelen megbetegedett. Hazaszállították és Nagy Lajos orvos megállapította, hogy veszettség tünetei mutatkoztak rajta, ami beigazolást nyert, mert a szerencsétlen ember rövid idő múlva iszonyu kínok között meghalt. Köllőt a tél folyamán megmaradt egy veszett kutya, fel is szállították a fővárosban lévő Pasteur-intézetbe, ahol két hétig gyógykezelték és azután hazabocsátották. Valószínű, hogy a szerencsétlen embert későn vitték fel Budapestre gyógykezelés végett és ez okozta vesztét.

— **Egy pohár vizért.** Németh István 50 éves gazdálkodó Kaposvárra utaztában a bereki állomáson leszállott vizet inni. A víz, amelyet egy öreg anyóka árusított, rossz volt és nem akart fizetni érte, mire az öreg asszony megfogta Németh kabátját és nem engedte távozni. Közben a vonat elindult és Németh az asszony kezei közül fel akart ugrani a kocsira, azonban oly szerencsétle-

nül ugrott, hogy a kereké alá került, melyek mind a két lábát levágták. Életveszélyes sérülésével a kaposvári kórházba szállították.

— **Bűnös cselédeleány.** Egy Kecskeméti Anna nevű cselédeleány Kolozsvárról valószínű Enyed felé vette útját, hogy itt helyhez jusson. A kolozsvári rendőrség körözi, mert ott is, Désen is meglopta gazdait. Rendesen Kiss Anna és Kecskeméti Anna néven áll szolgálatba, de cselédkönyv nélkül.

— **Kártyázás az oroszlanok között.** Sátoraljauhelyen a múlt hét folyamán Koczka állatseregletes felhívta a közönséget, ki hajlandó hét oroszlan társaságában, melyek a kibic szerepet játszzák, pár parti alsóst eljátszani s egy üveg jó bort meginni. Nagysokára jelentkezett egy dohánygyári asztalos és egy cipészlegény. A pár perczig tartó kártyázás a közönség általános derűltége között nem végbe. Az oroszlanok igen szépen viselkedtek. Az asztalos bátorságát tapsal dicsérte, míg a cipészlegény szomellátható felemén mulatott a közönség.

— **A tenger szörnye.** A szicíliai vizeken Messzina és Catania között a halászok egy mázsás suly delfint fogtak. Midőn a delfint a part felé usztatták, hirtelen nagy vizoszlop emelkedett a magasba, azután megjelent tengeri szörny és előbb a delfin farkát harapta le, utána pedig elnyelte az egész állatot, Mihelyt a halászok rémületük-ből magukhoz tértek, utána eveztek a szörnynek és szigoanyal megölték. Az óriási állat belsejében három ember különböző testrészeit találták, továbbá egy szarvasmarhát és egy kutyát, ezenkívül edényeket, fatömböket. Egy katániai orvos, Perrandó tanár megvizsgálta az állatot és a csethalak egy ritka fajához sorolja. Így hát a halászok meséje valóban bizonyult. A három emberi hullát az ottani lakosság megtekintette, hogy eltűnt hozzátartozóikat fölfedezék és eltemethessék. A hullákon maradt ruházat, vastag szeges csizmak azt bizonyítják, hogy az áldozatok a parasztsztyályból valók, akiket bizonyára a messinai fölrengés alkalmával az erős hullámok a tengerbe sodortak. Az állat gyomrába lévő savak pedig a hullákat hónapokon át megóvják a fölöszlástól. Egy olasz tudós Condorell tanár azt is megállapította, hogy a szörnyeteg egy bálnafaj, mely igen ritkán és csak kevés muzeumban található az egész világban. A francia büntető gyarmatokon nem is félték a rabokat, hogy a tengeren uszás által menekülnének valamely közeli szigetre, mert ez a bálna ugy is azonnal elnyelné a menekülőket.

— **Az állatok értelmessége.** Arago francia tudós egy zivatar alkalmával utszéli csárdába menekült s a tűzhez ment melegezni, hol épp egy tyukot huztak nyársra. A nyársat egy kutyának kellett volna forgatnia, de állhatatosan vonakodott, mert nem iajta volt a sor, hanem a másikon, mely a söntésben aludt. Felkeltették s ez a kutya mukkanás nélkül ment nyársat forgatni. Dupont Nemoursban hasonló esetet figyelt meg. Egy tanintézetben a szakácsnak kedvenc kutyája csak hétfőn és szerdán volt soros a nyársforgatásnál. Egyszer azonban nem lévén ott, a szakács más kutyát akart befogni, melynek aznapra más programja volt. A kutya morogva, fogait vicsorgatva elfutott oda, hol a másik kutya a társaival játszott. Meglőkdöste mancsával, megütögette az orrát s azután a szakácshoz tuskolta, mintha azt akarta volna mondani, hogy „itt van, most rajta van a sor.” Doyen festő kutyája kitörte a lábát s az állatorvos helyreigazította. Pár nap múlva a kutya egy kis kutyát vezetett gazdijához, melynek szintén el volt törve a lába s ugy nézett rá, mintha azt akarta volna neki mondani, hogy azt is vigye az orvoshoz. Pondicheryben egy elefántot megbiztak, hogy egy átlukadt

üstöt vigyen az üstkovácsokhoz javítás végett. Mikor visszahozta, az üst még mindig folyt, s ezt megmutatták az elefántnak. Az okos állat visszavitte, előbb azonban egy kútnál megtöltötte vízzel, azután az üstfoltzóhoz vitte, ennek feje fölé tartotta s a vizet rácsurgatta. A párisi állatkertben Edgar, a fiatal csimpánz fekete posztóból és üveglapból tükröt fabrikált magának s kedvtelven nézegette magát benne. Flammarion megemlíti még, hogy a hollók egyhangúlag látszó beszede legalább 25 szóból áll.

A közönség köréből.*

Bárhova megyünk, akárhova nézünk, mindenfelé panaszos, elégedetlen embereket látunk. S ez egyedül az egyre fokozódó nagy drágaságnak tulajdonítható, mely egyre több gondal keseríti a szegény embereket. A gond ma az uralkodó planéta, az ver tanyát az alsóbb néposztályok, de még a középosztály hajlékaiban is.

A legszegényebb osztály inséges állapotával versenyre kelt a kismemberek és a középosztály nyomora, szenvedése. S ez a létért való küzdelem még súlyosabb, elviselhetetlenebb, mint a legszegényebb néposztályé, mert ez utóbbi már régen beletörődött helyzetébe, illetve már valamit javított helyzetében. A kis- és középosztálybeli emberek azonban nem ismerték eddig az inség ezer baját s így a nélkülözéshez még nem is alkalmazkodhattak. Ezek helyzete tehát sokkal kétségbeejtőbb, mert csak most kezdi megismerni a gondot, a nyomorúságot.

S ez a gond irgalmatlanul nyomja a szegény embert. Mintha összebeszélte volna az élet minden tényezője, hogy egyszerre és ellenálhatatlanul ragadja meg az embert, úgy támadják meg minden oldalról a létért küzködőt a különböző nehézségek.

Az általános drágaság, melyről annyi panasz esett már a lapok hasábjain, egyre nagyobb mérvet ölt, ugyanarra, hogy az emberek alig tudják már megszerezni a legszükségesebbet. Az egyenlő jövedelmű ember, akinek néhány évvel ezelőtt még telt néha szórakozásra vagy jobb életmódra, lassanként kénytelen mindeuról lemondani, de még a nagy lemondás mellett is alig tud annyit keresni, hogy családját tisztességesen eltarthassa. Manapság már ritkábban kerül hus az asztalra, nem úgy, mint ezelőtt, amikor a legszegényebb ember is reudesen táplálkozhatott. Ruhára se telik már úgy, mint néhány évvel ezelőtt s a lakás is szűkebb, igénytelenebb lett. Megsíványodott az étlap, egyszerű silány minőségű lett a ruha s megszükkült a lakás, mely a nélkül is olyan egészségtelen volt.

S ez a panasz ma leginkább a kismemberek és középosztály körében hallatszik, akik legjobban érzik az idők rosszabbra fordulását. A kormányzat magas köréből időnként megcsendül egy-egy biztató hang a közélet megreformálásáról, ez azonban csak pusztán szó marad mindig, ami még inkább fokozza az elkeseredést.

* E rovatban közérdekű felszólalásoknak ad helyet, de tartalmukért felelősséget nem vállal a Szerkesztőség.

WINKLER JÁNOS
villanyvilágítási szaküzlete
NAGYENYED, Főtér 5. sz.

Csak az uzsorások, élelmiszerárusok dörszölik vigan a kezeiket, akik minden hatósági ellenőrzés nélkül halásznak a zavarosban és fosztogatják, pusztítják a gondok között tengődő szegény embereket. Mert a mostani idő a legjobb alkalmat nyújtja az uzsoráskodásra. Mindenki úgy csalja a szegény fogyasztókat, ahogy neki tetszik.

S ez így megy egy idő óta a szegény emberek rovására, az ország veszedelmére a hatóságok közönye miatt.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

4037—1909. közig. szám.

Hirdetmény.

A városi épületekbe bevezetendő villanyvilágítási vezetékeknek elkészítésére pályázatot hirdetünk.

Ajánlatok folyó hó 15-ig írásban Tanácsunkhoz benyújtandók.

A részletes feltételek városi főerdészünk-nél megtudhatók, a hol ez ügyre vonatkozó mindennemű fevilágosítás is nyerhető.

Városi tanács.

Nagyenyed, 1909. július 3 án.

Dr. Varró,
polgármester.

1671—1

Kiváló minőségű vadászfegyverek,
revolverek,
Elsőrendű gramfonok,
cimbalmok,
hegedűk,
citerák,
fuvolák,

harmonikák
és egyéb hangszerek,
Modern fényképező gépek,
látcsövek,
alpacca ezüst készletek,
bőröndök,

és az összes magyar szépirodalmi művek

csekély havi részletfizetés mellett
beszerezhetők

Aufrecht és Goldschmied b.t.
nagyáruházában

Budapest, Rákóczi-út 26.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Aki legjobban szerkesztett,
teljesen független nagy
napilapot járítani óhajt, fizesse elő
Az Ujság-ot!

Előfizetési árak:

„Az Ujság“ terjedelme	rendesen 28—32—36 oldal.
Vasárnap és ünnepnapokon	60—100 oldal.
Egész évre	K 28.—
Félévre	„ 14.—
Negyedévre	„ 7.—
Egy hónapra	„ 2.40

Megrendelési cím:
Az Ujság kiadóhivatala
Budapest, VII., Rákóczi-út 54.

Elvállalja villamos világítási berendezések szerelését, tervezeték és költségvetések díjmentes elkészítését.

Ditmar és Brünner-féle lámpák és csillárokból rendezett állandó kiállításra megtekintésére az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja.

Gyakorlati tanácsokkal készséggel szolgál.

455/1909. véghr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíróságnak 1908. évi V. 566. számú végzése következtében dr. Garda Kálmán ügyvéd által képviselt Tauszky J. fia javára 760 korona 56 fillér s jár. erejéig 1908. évi június hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 846 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: háziuttorok stb. nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíróság 1908. évi V. 566. 8. számú végzése folytán 760 kor. tökékövetelés, ennek 1908. évi január hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig összesen bíróság már megállapított költségei erejéig, Nagyenyeden az alperesek lakásán leendő megtartására 1909. évi július hó 15-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyenyeden, 1909. évi június hó 14-én.

Gajzágó Simon,
kir. bírósági végrehajtó.

166 1-1

Tövisi járás főszolgabírója.

1969-1909.

iszb. sz.

Pályázati hirdetmény.

Alsófehérvármegye tövisi járásához tartozó Tövis nagyközségben a községi jegyzői állás nyugdíjazás folytán megürülvén, ezen nagyközségi jegyzői állásra pályázatot hirdetnek.

E községjegyzői állás javadalmazása a következő:

1. Az 1904: X. t.-cz. 1. §-ában megállapított törzsfizetés, 1600 korona fizetés, amelyből Tövis község 1360 koronát szolgáltat, 240 korona pedig állami kiegészítés.

2. Fűtési átalány 100 korona.

3. Világítás 100 korona.

4. Iroda átalány 120 korona.

5. Természetbeni, 3 szobából, konyhaból, kamarából és a hozzátartozó mellékhelyiségből álló lakás 1000 m²-es kerttel; 2 szobás irodahelyiséggel.

6. Szabályrendeletileg megállapított magánmunkálati díjak.

Az ezen állást elnyerni óhajtok az 1883: I. t.-cz. 6. §. és az 1900. XX. t.-cz. 3. §-ában előirt képesítésüket és netaláni eddigi al kalmaztatásukat igazoló okmányokkal támogatott pályázati kérésüket hozzám 1909. évi július hó 21-én déli 12 óráig annál is inkább adják be, mert a később érkező kéréseket figyelembe nem veszem.

A választás napját később fogom kitűzni.

Tövis, 1909. június hó 29-ik napján.

164 2-2

Dr. Tókos Géza,
főszolgabíró.

	
<p>Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t.</p> <p>Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 210.000 kor.</p>	
<p>Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüzetek részvényeire.</p> <p>Vásárol és elad értékpapírokat.</p> <p>Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.</p> <p>Időgen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.</p> <p>Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíttol le.</p> <p>Allandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.</p>	<p>Uzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.</p>
<p>Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12-ig, d. u. 3—4-ig.</p>	

A NAGYSZEBENI

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

<p>A. 5 1/4% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K.</p> <p>a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.</p> <p>b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.</p> <p>B. 5 1/2% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.</p> <p>a) 44 1/2 évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f.</p> <p>b) 27 1/2 évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f.</p> <p>C. 8 1/2% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K.</p> <p>a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.</p>	<p>b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.</p> <p>c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.</p> <p>D. 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.</p> <p>a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.</p> <p>b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.</p> <p>c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.</p> <p>d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.</p>
--	--

Valamennyi kölcsön — az egyszers mindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetett ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

forduljon minden érdeklődő,
ki sulyt fektet I. fajtízta anyagra.

NAGYENYED-re

Alsófehér m. **Gyümölcsfák,** dísz- és kerítésnövények stb.

Nemes szilvaesemétkében nagy készlet.

Szőlőoltványok

európai, amerikai sima és gyökeres vesszők.
Arjegyzéket ingyen küld:

FISCHER és Tarsai.

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható KLEMM PÁL czégnél Szentkirály-utcza 128.

20 1-

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár Részvénytársaság könyvnyomtatásos részlegében Nagyenyeden